L. S. 598/87.

Aleg. 148.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o petycyi Dra Stanisława Smolki, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, w sprawie subwencyi na wyprawę naukową, w celu studyów w archiwach watykańskich.

W skutek otwarcia przed czterema laty przez Papieża Leona XIII. archiwów watykańskich dla badań historycznych, wszystkie prawie narody ustanowiły w Rzymie, nie szczędząc wydatków, instytucye w celu wykonywania systematycznych i umiejętnych poszukiwań w archiwum watykańskiem za dokumentami i wiadomościami, mogącemi rozjaśnić ich dzieje. Ze strony naszego narodu przedsięwzięto także pierwsze kroki w tym kierunku, ale dzięki tylko staraniom i zabiegom gorliwszych obywateli. Mianowicie profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego p. Stanisław Smolka powziął z początkiem roku zeszłego myśl urządzenia wyprawy naukowej do Rzymu, w celu czynienia poszukiwań w archiwach watykańskich dla wzbogacenia naszych dziejów ojczystych, a zebrawszy z ofiar od osób prywatnych, które w swej petycyi wymienił i z zasiłku danego przez Akademię umiejętności pewną kwotę, oraz zyskawszy urlop od Ministra oświecenia, wyjechał z początkiem października r. z. do Rzymu, wraz z pięciu ukształconymi byłymi uczniami Uniwersytetu Jagiellońskiego, pracującymi na polu nauk historycznych.

Ta wyprawa naukowa pracuje gorliwie w Archiwach watykańskich pod opieką Stolicy apostolskiej i ambasad cesarsko-austryackich, a krótkie sprawozdanie ogłosił profesor Smolka o dotychczasowym owocu prac tej wyprawy zajętej w r. z. i b. badaniem aktów odnoszących się do panowania wiekopomnego króla Stefana Batorego.

Lecz chociaż profesor Smolka poświęca swój czas bezpłatnie tym badaniom historycznym, jednak fundusz zebrany z ofiar prywatnych już się wyczerpuje na utrzymanie całej wyprawy naukowej w Rzymie, i p. Smolka przysłał petycyę do Wys. Izby „polecając opiece Sejmu ustalenie przyszłości rozpoczętego przedsięwzięcia ważnego dla dziejów naszych“. Uprasza on, aby „Wys. Sejm raczył przez pewien szereg lat przeznaczać na cele prac naukowych w Archiwum watykańskiem kwotę 1.500 zł. rocznie“, a zarazem wyjednał u rządu przyznanie takiej samej kwoty rocznej na cel powyższy. Fundusz, któryby w ten sposób na pewien czas zapewniony został — pisze w petycyi swej profesor Smolka — służyłby do udzielania stypendyów lub zasiłków ukwalifikowanym pracownikom, którzy, pod warunkiem przyznania im pewnej subwencyi, byliby gotowi czynić na własny koszt poszukiwania w archiwach watykań-

skich". Uprasza także profesor Smolka o przyznanie zasiłku dla tegorocznej wyprawy w Rzymie w kwocie 1.000 zł., który to zasiłek dozwoliłby przedłużyć prace tej wyprawy naukowej aż do końca czerwca r. b.

Komisya budżetowa zważywszy na ważność tej wyprawy naukowej dla dziejów ojczystych; zważywszy powtóre, iż na szerokich ziemiach polskich jedynie Sejm galicyjski może dać urzędową opiekę i wsparcie wyprawie naukowej do bogatego źródła dziejów, przy którem dziś wszystkie prawie narody urządziły instytuta mające czerpać cenne wiadomości do ich historyi; zważywszy wreszcie, że zapewne także c. k. Rząd udzieli odpowiedniej subwencyi uczonym wyprawionym z poręki polskiej Akademii umiejętności w Krakowie, dla prac naukowych w Archiwum watykańskiem, jeżeli Wys. Sejm wystosuje odpowiednie wezwanie do c. k. Rządu; — z tych powodów Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm wyznacza przez lat trzy po 1.500 zł. rocznie na prace naukowe w archiwum watykańskiem a kwotę tę należy zamieszczać w VII. rubryce budżetu wydatków.

2. Zasiłek na ten cel 1.500 zł. na r. 1887 wypłaci Wydział krajowy do rąk profesora Stanisława Smolki, na utrzymanie do końca r. b. wyprawy naukowej pracującej w Archiwum watykańskiem.

3. Co do wypłaty w następnych dwóch latach zasiłku po 1.500 zł. rocznie na prace naukowe w Archiwum watykańskiem, porozumiewać się będzie Wydział krajowy z polską Akademią umiejętności w Krakowie, a względnie z jej komisyą historyczną.

4. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby udzielił subwencyi odpowiedniej organizującemu się oddziałowi polskiemu przy instytucie historycznym austryackim w Archiwum watykańskiem.

We Lwowie dnia 14. Stycznia 1887 r.

Przewodniczący

Smarzewski.

Sprawozdawca

Leon Chrzanowski.